

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ	๑
บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
สารบัญ	๙
สารบัญตาราง	๖
สารบัญภาพ	๗
บทที่ ๑ บทนำ	๑
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัณฑา	๑
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	๓
บทที่ ๒ การตรวจเอกสาร	๔
2.1 รูปร่างลักษณะและวงจรชีวิตของเพลี้ยแป้ง	๔
2.2 เพลี้ยแป้งศัตรูไม้ผลที่พบในประเทศไทยและคัตตูรรมชาติ	๕
2.3 เพลี้ยแป้งที่ดูดกินรากพืช (Root mealybug/ Ground mealybug) ชนิดต่าง ๆ และวิธีการป้องกันกำจัด	๘
บทที่ ๓ อุปกรณ์และวิธีการ	๑๒
3.1 การเตรียมตัวอย่างเพลี้ยแป้งเพื่อนำไปวินิจฉัยหรือวิทยาศาสตร์	๑๒
3.2 การศึกษาเชิงวิทยาของเพลี้ยแป้งรากลำไย	๑๒
3.2.1 เตรียมต้นกล้าลำไยเพื่อใช้ถ่ายเพลี้ยแป้งรากลำไย	๑๒
3.2.2 ชีววิทยาของเพลี้ยแป้งรากลำไย	๑๒
3.2.3 อัตราการขยายพันธุ์ของเพลี้ยแป้งรากลำไย	๑๕
3.2.4 ความหนาแน่นประชากรของเพลี้ยแป้งรากลำไย ในพื้นที่ที่กำหนด	๑๕
3.3 ประสิทธิภาพของสารเคมีที่ใช้ในการควบคุมเพลี้ยแป้งรากลำไย	๑๗
3.3.1 การทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมีในห้องปฏิบัติการ	๑๗
3.3.2 การทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมีในสภาพสวน	๑๙

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	27
4.1 การวินิจฉัยชนิดเพลี้ยเป็นรากลำไย	27
4.1.1 ถักยัณะสัมฐานของเพลี้ยเป็นรากลำไย <i>Paraputo</i> sp.	27
4.2 การศึกษาเชิงวิทยาของเพลี้ยเป็นรากลำไย	33
4.2.1 รูปร่างถักยัณะและระบบการเจริญเติบโต	33
4.2.2 อัตราการขยายพันธุ์ของเพลี้ยเป็นรากลำไย	39
4.2.3 ความหนาแน่นประชากรของเพลี้ยเป็นรากลำไย ในพื้นที่ที่กำหนด	40
4.2.4 พฤติกรรมของเพลี้ยเป็นรากลำไย	41
4.3 ประสิทธิภาพของสารเคมีที่ใช้ในการควบคุมเพลี้ยเป็นรากลำไย	43
4.3.1 การทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมีในห้องปฏิบัติการ	43
4.3.2 การทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมีในสภาพสวน	43
บทที่ 5 วิจารณ์และสรุปผลการทดลอง	56
5.1 วิจารณ์ผลการทดลอง	56
5.2 สรุปผลการทดลอง	59
เอกสารอ้างอิง	60
ภาคผนวก	64
ภาคผนวก 1 ข้อมูลอุดุนิยมวิทยา	65
ภาคผนวก 2 การทำสไลด์เพื่อสังไปวินิจฉัยชื่อวิทยาศาสตร์	68
ภาคผนวก 3 ชนิดของเพลี้ยเป็นในสกุล <i>Paraputo</i>	69
ภาคผนวก 4 ความสัมพันธ์ระหว่างเพลี้ยเป็นรากลำไยต่อขนาดรากลำไย และปริมาณเส้นใยเห็ดที่ห่อหุ้น	70
ภาคผนวก 5 วัตถุอันตรายที่ใช้ในการป้องกันกำจัดแมลง	73
ภาคผนวก 5 วัตถุอันตรายที่ใช้ในการป้องกันกำจัดโรคพืช	79
ภาคผนวก 6 สารละลายชาตุอาหาร	82
ประวัติผู้เขียน	84

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ชนิดของเพลี้ยเป็นไน์ผล พืชอาหาร และศัตรูธรรมชาติที่พบในประเทศไทย	7
2 ขนาดของลำตัวในแต่ละระยะการเจริญเติบโตของเพลี้ยเป็นراكดำໄไทย <i>Paraputo sp.</i> เพศเมีย	37
3 ขนาดของลำตัวในแต่ละระยะการเจริญเติบโตของเพลี้ยเป็นراكดำໄไทย <i>Paraputo sp.</i> เพศผู้	37
4 ระยะการเจริญเติบโตของเพลี้ยเป็นراكดำໄไทย <i>Paraputo sp.</i> เพศเมีย จากตัวอ่อนวัยแรกจนกระทั่งเป็นตัวเต็มวัย ที่ห้องปฏิบัติการกีฏวิทยา ที่อุณหภูมิ 28.27 ± 0.89 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 60.80 ± 3.94 เปอร์เซ็นต์	37
5 ระยะการเจริญเติบโตของเพลี้ยเป็นراكดำໄไทย <i>Paraputo sp.</i> เพศผู้ จากตัวอ่อนวัยแรกจนกระทั่งเป็นตัวเต็มวัย ที่ห้องปฏิบัติการกีฏวิทยา ที่อุณหภูมิ 28.27 ± 0.89 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 60.80 ± 3.94 เปอร์เซ็นต์	38
6 อายุขัยของตัวเต็มวัยเพลี้ยเป็นراكดำໄไทย <i>Paraputo sp.</i> เพศเมีย และเพศผู้ ที่ห้องปฏิบัติการกีฏวิทยา ที่อุณหภูมิ 28.27 ± 0.89 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 60.80 ± 3.94 เปอร์เซ็นต์	38
7 เปอร์เซ็นต์การตายของเพลี้ยเป็นراكดำໄไทย <i>Paraputo sp.</i> ที่ทดสอบโดยสารเคมี ในห้องปฏิบัติการกีฏวิทยา ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	44
8 ปริมาณเพลี้ยเป็นراكดำໄไทย ก่อนและหลังการทดสอบประสิทธิภาพสารเคมี ในสภาพสวน โดยใช้วัสดุดูดซับชนิดต่าง ๆ ดังนี้ ผ้าห่ม (ลี) ผ้าห่ม (เชียงดาว) ขุยมะพร้าว จี๊ด้านแกลน และ ceramic carbon ที่สวนดำໄไทย อำเภอตี จังหวัดลำพูน และอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	45
9 ปริมาณเพลี้ยเป็นراكดำໄไทย ก่อนและหลังการทดสอบประสิทธิภาพสารเคมี ในสภาพสวน โดยใช้วัสดุดูดซับชนิดต่าง ๆ ดังนี้ ผ้าห่ม (ลี) ผ้าห่ม (เชียงดาว) ขุยมะพร้าว จี๊ด้านแกลน และ ceramic carbon ที่สวนดำໄไทย อำเภอตี จังหวัดลำพูน และอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	47

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่

หน้า

10 ขนาดความกว้างเฉลี่ย และความยาวเฉลี่ยของใบสำайл ก่อนและหลังการทดสอบประสิทธิภาพสารเคมีในสภาพสวน โดยใช้ ผ้าห่ม เป็นวัสดุดูดซับ ที่สวนลำไย อําเภอถึง จังหวัดลำพูน	53
11 ขนาดความกว้างเฉลี่ย และความยาวเฉลี่ยของใบสำайл ก่อนและหลังการทดสอบประสิทธิภาพสารเคมีในสภาพสวน โดยใช้ ผ้าห่ม เป็นวัสดุดูดซับ ที่สวนลำไย อําเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	54
12 ขนาดความกว้างเฉลี่ย และความยาวเฉลี่ยของใบสำайл ก่อนและหลังการทดสอบประสิทธิภาพสารเคมีในสภาพสวน โดยใช้ ขุยมะพร้าว เป็นวัสดุ ดูดซับ ที่สวนลำไย อําเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	54
13 ขนาดความกว้างเฉลี่ย และความยาวเฉลี่ยของใบสำайл ก่อนและหลังการทดสอบประสิทธิภาพสารเคมีในสภาพสวน โดยใช้ ปืนฉีดแกลบ เป็นวัสดุ ดูดซับ ที่สวนลำไย อําเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	55
14 ขนาดความกว้างเฉลี่ย และความยาวเฉลี่ยของใบสำайл ก่อนและหลังการทดสอบประสิทธิภาพสารเคมีในสภาพสวน โดยใช้ ceramic carbon เป็นวัสดุ ดูดซับ ที่สวนลำไย อําเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	55

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ลักษณะเพลี้ยเป็นตัวเต็มวัยเพศเมีย ด้านซ้ายแสดงส่วนบนของลำตัว (dorsal) ด้านขวาแสดงส่วนล่างของลำตัว (ventral)	6
2 เพลี้ยเป็นตัวรากลำไยจากสวนเกษตรกร	13
3 แผนที่แสดง อำเภอ จังหวัดลำพูน และอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	14
4 การเลี้ยงต้นลำไยในสารละลายธาตุอาหาร (hydroponic nutrient) Culture – S	15
5 เส้นใยของเห็ด (rhizomorph) ห่อหุ้นรากลำไย	16
6 รากลำไยที่มีเส้นใยเห็ดห่อหุ้นถูกผ่าครึ่ง พับเพลี้ยเป็นตัวอ่อน (ก) และตัวเต็มวัย (ข) คุยกินน้ำเลี้ยงบริเวณรากให้เส้นใยเห็ด	16
7 แผนผังสวนที่ 1 บ้านพาหนาน ตำบลป่าໄไฟ อำเภอ จังหวัดลำพูน ต้นลำไยที่ได้ทำการทดสอบประสิทธิภาพสารเคมี ใช้ผ้าห่มเป็นวัสดุดูดซับ มีจำนวน 6 ต้น	23
8 แผนผังสวนที่ 2 บ้านพาหนาน ตำบลป่าໄไฟ อำเภอ จังหวัดลำพูน ต้นลำไยที่ได้ทำการทดสอบประสิทธิภาพสารเคมี ใช้ผ้าห่มเป็นวัสดุดูดซับ มีจำนวน 20 ต้น	24
9 แผนผังสวนที่ 3 บ้านปางเพียง ตำบลปิงโถง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ต้นลำไยที่ได้ทำการทำการทดสอบประสิทธิภาพสารเคมี ใช้ผ้าห่ม จี๊ด้าเกลน และ ceramic carbon เป็นวัสดุดูดซับ มีจำนวน 52 ต้น	25
10 แผนผังสวนที่ 4 บ้านปางเพียง ตำบลปิงโถง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ต้นลำไยที่ได้ทำการทำการทดสอบประสิทธิภาพสารเคมี ใช้ชุบมะพร้าวเป็นวัสดุดูดซับ มีจำนวน 24 ต้น	26
11 สัณฐานวิทยาของเพลี้ยเป็นรากลำไย <i>Paraputo</i> sp. เพศเมีย ซึ่กซ้ายแสดงส่วนบนของลำตัว (dorsal) ซึ่กขวาแสดงส่วนล่างของลำตัว (ventral)	28
12 ส่วนปากของเพลี้ยเป็นรากลำไยเพศเมีย	29
13 ขาของเพลี้ยเป็นรากลำไยเพศเมีย	29
14 อวัยวะสืบพันธุ์เพลี้ยเป็นรากลำไยเพศเมีย	30
15 สัณฐานวิทยาของเพลี้ยเป็นรากลำไย <i>Paraputo</i> sp. เพศผู้ ซึ่กซ้ายแสดงส่วนบนของลำตัว (dorsal) ซึ่กขวาแสดงส่วนล่างของลำตัว (ventral)	31

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
16 ขางของเพลี้ยแป้งรากลำไยเพศผู้	32
17 ปีกของเพลี้ยแป้งรากลำไยเพศผู้	32
18 อวัยวะสืบพันธุ์เพลี้ยแป้งรากลำไยเพศผู้	32
19 เพลี้ยแป้งเพศเมีย ระยะตัวอ่อนวัยที่ 1 (ก) ระยะตัวอ่อนวัยที่ 2 (ข) ระยะตัวอ่อนวัยที่ 3 (ค) และระยะตัวเต็มวัย (ง)	35
20 เพลี้ยแป้งตัวเต็มวัยเพศเมียที่สร้างตัวอ่อน (ลูกครรช์) ภายในลำตัว	35
21 เพลี้ยแป้งเพศผู้ ระยะตัวอ่อนวัยที่ 1 (ก) ระยะตัวอ่อนวัยที่ 2 (ข) ระยะก่อนตัวเต็มวัย (ค) และระยะตัวเต็มวัย (ง)	36
22 หลังจากลอกคราบ (ก) เพลี้ยแป้งรากลำไยเพศผู้ผลิตเส้นใยสีขาว (ข) ขึ้นมาปกคลุมลำตัว	36
23 อัตราการขยายพันธุ์ของเพลี้ยแป้งรากลำไย	39
24 ความหนาแน่นของประชากรของเพลี้ยแป้งรากลำไย ในพื้นที่ที่กำหนด	40
25 อัตราประชากรเพลี้ยแป้งรากลำไย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ผ้าห่มเป็นวัสดุดูดซับ ในการทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมี	48
26 ปริมาณเส้นใยเห็ดที่ห่อหุ้นรากลำไย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ผ้าห่มเป็นวัสดุดูดซับ ในการทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมี	48
27 อัตราประชากรเพลี้ยแป้งรากลำไย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ผ้าห่มเป็นวัสดุดูดซับ ในการทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมี	49
28 ปริมาณเส้นใยเห็ดที่ห่อหุ้นรากลำไย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ผ้าห่มเป็นวัสดุดูดซับ ในการทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมี	49
29 อัตราประชากรเพลี้ยแป้งรากลำไย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ชุยมะพร้าวเป็นวัสดุดูดซับ ในการทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมี	50
30 ปริมาณเส้นใยเห็ดที่ห่อหุ้นรากลำไย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ชุยมะพร้าวเป็นวัสดุดูดซับ ในการทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมี	50
31 อัตราประชากรเพลี้ยแป้งรากลำไย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ชี้ถ้าเกล็นเป็นวัสดุดูดซับ ในการทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมี	51

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่

หน้า

32	ปริมาณเส้นใยเห็ดที่ห่อหุ้มรากลำไย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ จีแล็กกลนเป็นวัสดุดูดซับ ในการทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมี	51
33	อัตราประชากรเพลี้ยแป้งรากลำไย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ ceramic carbon เป็นวัสดุดูดซับ ในการทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมี	52
34	ปริมาณเส้นใยเห็ดที่ห่อหุ้มรากลำไย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้ ceramic carbon เป็นวัสดุดูดซับ ในการทดสอบประสิทธิภาพของสารเคมี	52